Nr. 17 Kraków, 2 września 1911. Rok XIV

GAZETA LOSOWAŃ I HANDLOWA
MERKURY

Prenumerata MERKUREGO: Kor.
W Krakowie (rocznie) 3·40
z dostawą do domu 3·60
Na prowincyę . . . 3·60
Do Król. Polskiego . 6·—
Do innych Państw europejskich . . . . 7·—
Numer pojedynczy 20 hal.

DWUTYGODNIK
z dokładnym wykazem bieżących ciągnień losów, listów zastawnych i innych papierów wartościow. z dodatkiem corocznym: ROCZNIK FINANSOWY

Redakcya i administracya:
W KRAKOWIE, RYNEK GŁ. L. 5
Nr. telefonu 354
Wychodzi (bezpośrednio po każdem ważnem ciągnieniu) 2 i 16 każdego miesiąca

DZIAŁY:
EKONOMICZNY · HANDLOWY · ASEKURACYJNY · INFORMACYJNY

Prenumeratę przyjmuje Administracya „Merkurego" oraz Biuro dzienników pp. J. Hopcasa i A. Salomonowej w Krakowie; we Lwowie: Biuro dzienników S. Sokołowskiego (Pasaż Hausmana).

Ogłoszenia po 20 halerzy od wiersza, reklamy po 40 halerzy od wiersza przyjmuje Administracya oraz Rudolf Mosse w Wiedniu (także w Berlinie, Wrocławiu, Hamburgu itd.)

KRAKÓW Telefon 854 Rynek główny 5 Telefon 854 KRAKÓW

TREŚĆ:

Losy:
Losy tureckie 400-frankowe z r. 1870 1
4½% Obligacye m. Warszawy . . . 2
Losy węg. Banku hipot. bezproc. . . 2
Losy węgierskie Bazylika z r. 1886 . 2
Losy węg. czerw. krzyża z r. 1883 . 1

Dział ekonomiczny:
Sprawozdanie wiedeńskiej Izby handlowej 2
Dwie kultury 3
4% listy zastawne Król. Polskiego . 3
Kronika handlowa 7
Przegląd giełdowy 7
Odpowiedzi od Redakcyi 7
Dzień dzisiejszy na giełdzie 7
Kursa 8

Losy tureckie 400-frankowe z r. 1870.

(Türkische 400-Franks-Lose).

249 losowanie 1 sierpnia 1911 w Konstantynopolu.

Przez pomyłkę opuszczono w poprzednim numerze:

Główne wygrane:

Numer	Franków	Numer	Franków	Numer	Franków
22743	1000	899662	1000	1518044	1000
85982	1000	899663	2000	1541891	1000
149253	2000	907277	2500	1565044	2000
151624	1000	932408	1000	1593119	1000
235759	1000	945770	1000	1630992	2500
263456	2500	1008914	1000	1633758	2000
307107	1000	1074146	2000	1635076	1000
323922	10000	1134480	30000	1692396	2500
377239	1000	1166361	1000	1694875	1000
395428	**400000**	1166365	1000	1702838	„
404019	1000	1265341	2000	1795091	„
527974	1000	1342357	2500	1802676	„
553692	1000	1401415	1000	1899129	„
564313	2000	1405911	2000	1900076	„
595852	1000	1455134	2000	1957655	2000
600244	2000	1462244	2000	1977858	10000
718703	2500	1499117	1000		

Wygrane po 240 franków umieszczone są w poprzednim numerze.

Losy węgierskie Bazylika z roku 1886.

(Ungarische Dombau-Lose).

53 losowanie dnia 1 września 1911 w Budapeszcie,

(Telegram „Merkurego".)

A. Ciągnienie amortyzacyjne:

Wylosowano następujące 48 seryj: 242 674 787 898 907 **1**040 227 424 554 666 745 778 806 819 **2**280 287 **3**039 074 110 487 668 779 796 842 924 972 974 **4**024 134 158 313 **5**155 477 843 **6**042 153 284 299 452 697 **7**079 124 348 620 718 787 960 990.

4800 losów zawartych w powyższych 48 seryach wypłaca się począwszy od 2 listopada 1911 kwotą kor. 14, zwraca się zaś właścicielowi kupon premiowy, który bierze udział we wszystkich następnych ciągnieniach premiowych tak samo, jak los.

B. Ciągnienie premiowe:

Serya	Nr.	koron	Serya	Nr.	koron	Serya	Nr.	koron
54	16	100	2228	44	1000	4400	24	50
89	18	50		81	100	4476	68	50
128	24	50	2473	60	50	4516	63	50
159	16	100	2479	82	50	4945	25	100
409	94	100	2658	79	50	5259	66	100
478	62	1000	2693	67	50	5684	90	50
497	19	100	2825	37	100	5727	99	50
570	36	100	2982	73	100	5842	17	100
970	27	100	3279	88	50	6545	82	100
1153	100	100	3522	36	50	7139	88	50
1182	67	200	4037	28	200	7160	88	50
1526	84	**20000**	4243	91	100	7435	35	100
1859	13	100	4274	11	100	7528	10	50
1904	15	50	4296	12	100	7639	2	100
2222	61	50						

Powyższe wygrane wypłaca się począwszy od dnia 2 listopada 1911 z zatrzymaniem kuponu premiowego, los zaś sam, który musi być wyciągniętym w jednym z następnych ciągnień amortyzacyjnych, zwraca się właścicielowi napowrót.

Następne losowanie 1 marca 1912.

Tabela wyplat powyższych wygranych w koronach:

Wygrana	Pod. 10%	Netto	Wygrana	Pod. 10%	Netto
20000	2000	18000	100	10	90
1000	100	900	50	5	45
200	20	180	14		14

Losy węgierskie czerw. Krzyża z r. 1883.

(Ungarische Rothe Kreuz-Lose v. J. 1883).

69 losowanie dnia 1 września 1911 w Budapeszcie.

(Telegram „Merkurego“).

A. Ciągnienia premiowe:

Serya	Nr.	Kor.	Serya	Nr.	Kor.	Serya	Nr.	Kor.
14	93	50	3548	66	100	6556	67	1000
185	22	50	3760	87	50	6563	63	100
209	59	50	3876	68	100	6819	82	1000
284	84	100	3939	80	100	7051	32	100
896	70	50	4411	94	100	7122	73	100
1180	69	50	4527	55	100	7274	38	50
2153	80	100	5022	61	50	7297	71	100
2678	91	200	5505	65	50	7595	5	100
2734	32	50	5589	64	50	7667	69	50
2790	84	100	5748	11	100	7681	13	**20000**
2970	55	50	6055	85	100	7714	67	50
2974	85	50	6071	33	50	7864	43	100
3182	99	200	6323	76	100	7869	81	100
3270	20	100	6478	31	100	7888	64	50
3284	58	50						

Powyższe wygrane wypłaca się bez potrącenia od 1 października 1911 r. z zatrzymaniem kuponu premiowego, los sam zaś, który musi być wylosowanym w następnych ciągnieniach amortyzacyjnych zwraca się właścicielowi.

B. Ciągnienia amortyzacyjne:

Wylosowano następujące 54 seryj: 44 663 768 1179 181 187 206 254 287 637 686 744 781 923 948 **2**181 212 304 508 574 580 617 823 867 **3**178 315 424 936 **4**009 021 558 605 703 **5**196 427 728 750 969 **6**046 048 256 501 674 823 880 **7**012 173 289 419 493 706 874 917 984.

5400 losów zawartych w powyższych 54 seryach wypłaca się począwszy od 1 października 1911 kwotą 16 kor., zwraca się zaś właścicielowi kupon premiowy, który bierze udział we wszystkich następnych ciągnieniach premiowych, jak los.

Następne ciągnienie 1 marca 1912.

Losy węgierskie Banku hipot. bezproc.

(Prämien-Obligat. der Ungar. Hypotheken-Bank.)

Losowanie dnia 25 sierpnia 1911 w Budapeszcie.

Ser. 245	Nr. 55		K	1000
„ 439	„ 72		„	500
„ 478	„ 23	A	K	5000
„ 478	„ 23	B	K	1000
„ 655	„ 87		K	500
„ 739	„ 80	A		**500000**
„ 739	„ 80	B		50000
„ 877	„ 100	A	K	5000
Ser. 877	Nr. 100	B	K	10000
„ 1120	„ 83		K	500
„ 2522	„ 61		„	500
„ 2646	„ 48		„	500
„ 2682	„ 74		„	1000
„ 3186	„ 27		„	500
„ 3296	„ 25		„	500
„ 3374	„ 43		„	500

Po **200** koron wygrały: lit. A. i B.

Ser.	Nr	Ser.	Nr	Ser.	Nr	Ser.	Nr	Ser.	Nr
26	77	705	48	1229	71	2075	58	2683	19
35	56	723	28	1238	26	2119	56	2701	36
38	41	749	46	1268	74	2143	6	2708	49
49	42	759	88	1289	73	2143	28	2740	60
51	71	788	35	1299	33	2161	39	2891	96
115	86	845	19	1313	90	2193	99	3070	59
137	73	878	88	1320	56	2194	20	3079	43
152	45	914	39	1364	80	2284	25	3085	71
184	29	915	93	1387	23	2315	24	3107	60
341	85	921	5	1395	68	2317	92	3164	36
413	11	951	47	1412	30	2360	7	3196	52
420	65	987	37	1449	73	2392	1	3256	84
566	84	993	24	1490	58	2438	63	3262	71
580	87	1042	73	1678	26	2456	81	3309	93
599	23	1048	5	1800	89	2502	30	3312	57
606	69	1067	11	1841	18	2546	79	3342	98
656	65	1081	43	1963	84	2548	65	3408	93
680	82	1204	10	1980	51	2549	40	3415	86
703	67	1211	7	1992	18	2612	73	3444	22
705	41	1221	42	2070	23	2632	88	3492	40

Wypłata od 1 listopada 1911.

Sprawozdanie wiedeńskiej Izby giełdowej.

Wiedeńska Izba giełdowa ogłasza sprawozdanie za r. 1910, w którem konstatuje, że publiczność zachęcona powodzeniem roku poprzedniego kupowała bez wyboru wszelkie akcye, nie zważając na rentowność i wewnętrzną wartość tychże, a wybryki te mogą sie zemścić. Ruch ten wywołany został tylko przez prywatną publiczność, podczas gdy zawodowi spekulanci trzymali się zdaleka, a grali nawet na baissę. Nadmienić należy, że krytyka ta odnosi się do kursów z końca 1910, a od tego czasu kursa te są jeszcze znacznie wyższe.

Według bilansu kursowego r. 1910 z walorów przemysłowych obniżyły się kursa tylko 1·59% notowanych walorów, 75·3% natomiast wykazują zwyżki. Największe zwyżki wykazują akcye Constanzer Holzverkohlung kwotą 896 Koron, następnie akcye fabryki lokomotyw 480 Kor., fabryki telefonów Berliner 270 Kor., fabryki wagonów Nesseldorf 238 Kor., browaru pilzneńskiego 230 Kor., tow. przemysłu oleju 180 Kor., fabryki maszyn Brand & Lhuillier 157 Kor., fabryki wyrobów żelaznych Sopron Graz 136 Kor., odlewarni żelaza Wagner 134 Kor., fabryk szkła Schreiber 130 Kor., powsz. austr. tow. budowlanego 129 Kor., wied. tow. hotelowego 128 Kor., „Austria“ 126 Kor., Beocsiner fabryki cementu 117 Kor., hut w Cieszynie 109 Kor., fabryki gumy 102 i fabryki papieru Nettingsdorf 100 Kor.

Dwie kultury.

Podczas niedawnego pobytu w Anglii, wstąpiliśmy około drugiej i pół popołudniu do jednego z największych banków londyńskich. Olbrzymia hala kasowa świeciła pustkami; zaledwie tu i owdzie kilku interesantów, z iście albiońską flegmą, załatwiało swe operacye. W rozmowie z dyrektorem instytucyi, zapytaliśmy o przyczynę tego zastoju w interesach, na co odpowiedziano nam, iż nie ma żadnej stagnacyi. Wprawdzie urzędowo czynności kasowe kończyć się zwykły o trzeciej, jednak już o drugiej lwia część operacyj jest zlikwidowana, w dniach nadzwyczajnych czynności przeciągają się jeszcze o pół godziny, lecz o godzinie samej trzeciej nikt prawie się nie zjawia, sprzeciwiałoby się to owemu wrodzonemu duchowi porządku *(spirit of order)*, który cechuje społeczeństwo angielskie we wszystkich dziedzinach jego życia.

Nie zapytałem anglika o sposób płacenia weksli, bo procedura ta jest nam nie od dziś, dobrze znana. Wiadomo, że centralną kasą bankową Londynu jest *„Clearing“* (Izba rozrachunkowa) w której codziennie schodzą się przedstawiciele głównych banków i tam wymieniają swe dokumenty, innemi słowy, olbrzymie te obroty dochodzą często do miliarda rubli dziennie, załatwiają się na papierze. Jest to możliwe tylko dlatego, że każdy anglik mający choćby najmniejszy kapitalik musi mieć swego bankiera; tem bardziej bez niego obejść się nie może żaden kupiec. Wszystkie wypłaty jego koncentrują się u bankiera lub w banku. Jeżeli zatem angielski kupiec, począwszy od firmy *N. M. Rothschild aud Sons* a skończywszy na sklepikarzu, akceptuje lub wystawia weksel, to na nim umieszcza wzmiankę *„payable with... bank“* (płatny w takim a takim banku). Oczywiście, że przed terminem upoważnia się swój bank do wykupienia wekslu, i dzięki temu weksel przedstawia się do realizacyi w Izbie rozrachunkowej, gdzie zapłata odbywa się w sposób wyżej wskazany — drogą wzajemnego rozrachunku między bankierami i bankami.

Tam więc nie można się spotkać ze scenami, jakie kilka razy na miesiąc rozgrywają się w banku austro węg. gdzie około pierwszej po południu tłoczy się ciżba wielosetna, celem wykupywania weksli. Tam ludzie nie tracą na tę manipulacyę tyle kosztownego czasu, nie narażają się na kradzieże pieniędzy, nadużycia ze strony różnorodnych posłańców. Tam urzędnicy banku, zakończywszy swe czynności, mogą po upływie godziny wraz z innymi kolegami opuścić biura.

Nasuwa się zapytanie: czy porządków tych nie dałoby się u nas zaprowadzić? Nie trudno odpowiedzieć twierdząco. Bez wielkich ofiar, bez wytężenia, bez rdzennych reform — system angielski mógłby u nas znaleźć zastosowanie.

Dla rozcięcia wrzekomego węzła gordyjskiego trudności związanych z płaceniem weksli, wystarczałoby, aby dłużnik wekslowy, jako miejsce płatności obrał nie swój sklep lub lokal, ale *firmę bankową*, zwyczajem na zachodzie przyjętym. Kupiec X. nie napisze na wekslu, że płatny on jest przy ul. Długiej 103, ale „płatny w banku X. lub domu bankowym Z.“ z któremi to instytucyami kupiec jest zestosunkowany. A jeżeli nawet wystawca wekslu, jako zbyt mały handlujący, nie ma swego bankiera, to kupiec na którego zlecenie weksel się wypisuje, zazwyczaj hurtownik lub fabrykant, musi mieć „rachunek bankowy“ czyli bankiera; u tego ostatniego więc weksel powinien być płatny (domicylowany).

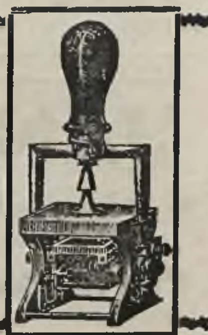
Trudności przewidywane są ze strony publiczności. Nawskroś konserwatywna stroni od reform, choćby dla niej korzystnych; przekłada ona dotychczasowy niewygodny a nawet niebezpieczny sposób płacenia weksli nad inny — kulturalny. Znaczna część kupców unika w tych warunkach pośrednictwa bankowego, aby nie zdradzać tajemnicy zadłużenia.

Potem — wchodzi w grę nieakuratność. Część kupców w ostatniej chwili gromadzi gotówkę na zapłatę weksli, kiedy pieniądze przygotowywane być powinny kilka dni naprzód. To wyczekiwanie ostatniego momentu nie wypływa zawsze z biedy, ale z braku „systematyczności“ który, oczywiście zwalczać należy.

Pozostałaby jeszcze kwestya bodaj czy nie najtrudniejsza: koszty pośrednictwa bankowego przy płaceniu weksli. Wobec tego, że sprawa ta wkracza w dziedzinę prywatnych umów między stronami, ryczałtowe jej załatwienie — oczywiście — nie jest możliwe. Jednakże, jako nieco obeznani z zasadami bankowemi, zapewnić możemy, iż koszt byłby bardzo skromny, a często nawet żaden, klienci n. p. czekowi, danej instytucyi, w największej części wypadków, nie ponosiliby żadnych ciężarów z tytułu omawianej operacyi, co do innych, to komisowe mniejby wynosiło, aniżeli koszt subjekta lub oficyalisty, któremu się powierza płacenie weksli w bankach.

4% listy zastawne Król. Polskiego.

Starania naczelnych organów Towarzystwa kredytowego ziemskiego, zmierzające do uzyskania rynków zachodnich dla listów zastawnych, nie są dziełem ostatniej doby. Już bowiem temu lat przeszło trzydzieści, objeżdżano główne środowiska finansowe, celem zaiteresowania ich kierowników listami ziemskiemi, już znanemi w Berlinie, Wrocławiu i Poznaniu; szło o zdobycie Amsterdamu, Londynu i Paryża. Mimo jednak wszelkich zabiegów i poparcia berlińskiej firmy Mendelssohna, dążenia te ziścić się nie potrafiły. Przeszkody polityczne, finansowe i niechęć centralnej władzy

skarbowej w Petersburgu, mająca swe źródło w obawach konkurencyjnych odnośnie do papierów państwowych — zniweczyły i najlepsze chęci, paraliżowały najenergiczniejsze zamiary.

Nie zważając jednak na wielokrotne niepowodzenia, Towarzystwo bez względu na zmieniający się skład osobisty zarządców nie wyrzekło się myśli wprowadzenia swych listów na rynki zachodnie, kontynując nieprzerwanie narady to z jedną to z drugą grupą finansową, zwłaszcza, że wobec silnie zwiększonej emisyi listów — jako następstwo wyższych norm szacunkowych — napływ walorów groził deprecyacyą kursu, którego regulowanie ciąży wyłącznie na giełdzie warszawskiej.

Ponieważ zasadniczą przesłanką waloru, ofiarowywanego zagranicznemu kapitaliście jest waluta metaliczna i bezpodatkowość kuponu procentowego, a warunkom tym listy ziemskie nie odpowiadają, przeto szukano dróg i środków celem pogodzenia wymagań obczyzny z istniejącemi, a zmienić się nie dającemi warunkami miejscowemi.

Drogą niezwykłą udało się organom Towarzystwa przeszkody rzeczone usunąć i zawrzeć układ, mocą którego podwoje rynku francuskiego otworzą się niebawem dla listów ziemskich na razie czteroprocentowych.

Stroną kontraktującą jest jeden z mniej wydatnych banków paryskich pod nazwą Banque Privée, w którego radzie uczestniczy baron Gustaw Taube, dobrze znany w kołach towarzyskich miasta Warszawy i dzięki jego interwencyj, umowa z Towarzystwem Kredytowem doszła prawie do skutku. Polega ona na tem, że Towarzystwo kredytowe ziemskie sprzedaje bankowi 8 milionów rubli 4% listów zastawnych po kursie 91 rubli. Nadto obowiązuje się Towarzystwo z własnych funduszów ponosić podatek od kuponów, czyli 20 kop. rocznie od 100 rubli, oraz uczestniczyć w $^{1}/_{4}$ części w kosztach stemplowego abonamentu (podatku dla skarbu francuskiego). Zkąd jednak wziąć listy, których Towarzystwo nie posiada? Tu właśnie następują owe oryginalne kombinacye.

Towarzystwo kredytowe uzyskało zezwolenie w r. 1909 na konwersyę $4^{1}/_{2}$% na 4% listy bez udziału stowarzyszonych, w tem znaczeniu, że służy Towarzystwu prawo zamieniać jedne listy na drugie po za hipoteką.

Na tej zasadzie Towarzystwo wzywa przez ogłoszenia właścicieli dóbr mających podnieść pożyczki Towarzystwa o zadeklarowanie, iż pożyczki te w $4^{1}/_{2}$% listach odstąpią Towarzystwu po kursie $92^{1}/_{2}$ za sto gotówką. Wobec kursu dziennego około 91 jest to premia poważna. O ile zameldowań takich będzie na 8 miljonów rubli, umowa z bankiem paryskim dojdzie do skutku. Bo wówczas Towarzystwo skonwertuje wewnętrznie te $4^{1}/_{2}$% listy na czteroprocentowe; zaś właściciele listów opłacać będą cztery i pół od sta. Ta różnica półprocentu czyli 40.000 rubli rocznie pokryje podatek kuponowy (16.000 rubli), tudzież koszta operacyjne; zwrócić tylko należy uwagę, że podatek ten w miarę amortyzacyj listów, stale zmniejszać się będzie. Słusznie bardzo. Towarzystwo w swych ogłoszeniach twierdzi, „że pragnie zabezpieczyć stowarzyszonych przed możliwym spadkiem kursu listów zastawnych" i poczynało starania o umieszczenie specyalnej seryi 8 milionów na giełdzie paryskiej.

W samej rzeczy, oswobodzenie rynku od tak znacznej sumy listów, musi zapobiedz obniżce kursu, która przybraćby mogła znaczne rozmiary. Nadto powodzenie operacyj może te jeszcze mieć następstwa, iż rynek paryzki nie zadowalając się niewielką dlań kwotą ośmiu milionów, żądać będzie większych ilości, które w sposób wyżej wskazany otrzymać może, a nie wyłącza to ewentualności wyższego kursu.

Stowarzyszeni zatem w każdym razie mają zapewnione wyższe kursy; istniejące za $4^{1}/_{2}$% listy ziemskie zyskują podporę kursową, która i na cenę innych walorów nie pozostanie bez wpływu.

Nie są to oczywiście pewniki. Nie wiadomo bowiem czy zadeklarowanych będzie 8 milionów i czy listy czteroprocentowe ziemskie przyjmą się w Paryżu, jak przypuszcza kontraktująca instytucya bankowa. Nie są wyłączone niespodzianki, które wszelkie widoki spaczyć lub silnie odważyć mogą.

Przegląd giełdowy.

Wbrew przepowiedniom jesień zapowiada się dla giełdy burzliwie. Ogólnie sądzono, że dobre urodzaje i lepsze widoki w przemyśle będą impulsem do zwyżki, tymczasem okazuje się, jak to już kilkakrotnie zaznaczyliśmy, że kursa są już tak wysokie, że wyżej iść nie mogą. Niespodziewanie też w Ameryce, gdzie urodzaje nie dopisują, zapanowała na giełdzie deruta, a kursa spadły na poziom najniższy od początku roku. Ponieważ walory amerykańskie odgrywają pierwszorzędną rolę zarówno w Londynie jak i w Berlinie, deruta rozszerzyła się i na te dwa rynki. Dla przykładu przytaczamy, że akcye Canada Pacific, notowane na wszystkich ważniejszych giełdach spadły z 244 na 230, to jest o 70 Koron, Phönix najważniejszy walor żelazny w Berlinie z 262 na 250 to jest o 84 Kor. i akcye kolei warszawsko wiedeńskiej z 225 na 205 (50 Kor.)

W Wiedniu wierzą jeszcze w dobre giełdy, to też giełda wiedeńska najmniej reagowała na kursa zagraniczne. Dawniejszy optymizm jednak ustąpił, a niektóre banki rozsyłają cyrkularze, w których, ze względu na zapowiadającą się drożyznę gotówki, radzą do realizacyj po dzisiejszych wysokich kursach. Działo się to jednak także o tym samym czasie w roku zeszłym a kursa mimoto poszły w górę. Dziś jednak grunt dla zniżek kursowych jest wydatniejtzy.

Przechodząc do poszczególnych transakcyj były akcye bankowe zaniedbane, zwyjątkiem akcyj Laenderbanku, które się podniosły z 546 na 552 i przewyższyły kurs akcyj Bankvereinu. Dawniej

Bankvereiny notowały przeciętnie o 100 koron wyżej od Laenderbanków. Obniżyły się akcye kredytowe z 658½ na 653½, węg. kredyty z 855 na 849, Bankvereiny z 552 na 548 i Unionbanki z 631 na 629.

Z walorów transportowych obniżyły się Staatsbahny z 746 na 743, Lombardy z 125 na 122, żeglugi parowej na Dunaju z 1181 na 1176; podniosły się akcye kolei tureckich z 731 na 742.

Największe zniżki wykazują walory przemysłowe. Obniżyły się allg. Bau z 410 na 405, Wiener Ziegel z 283 na 278, Golleschauer Cement z 760 na 740 i Perlmooser Cement z 465 na 461. Z walorów żelaznych spadły Alpiny z 844 na 834, Rima z 696 na 693, Prager Eisen z 2772 na 2755, następnie akcye fabryki broni z 765 na 759, gal. Montany z 312 na 299, Brüxer Kohlen z 785 na 775. Brünner Kerzen z 168 na 160 i węg. cukrowe z 2950 na 2915. Walory naftowe mimo pomyślnych warunków również słabsze. Spadły akcye karpackie z 800 na 792, Galicia z 401 na 395 i schodnickie z 497 na 494.

Jedyny wyjątek stanowiły akcye Skody, które się podniosły z 670 na 679 na półgłoski o nowych zamówieniach i tureckie akcye tytoniowe silniejsze o 8 Kor. z powodu pogłosek o zamiarze przedłużenia koncesyi na kilka lat.

Renty i walory lokacyjne mają kursa niezmienione.

W losach transakcye były małe, a kursa bardzo mało się wahały.

Kronika handlowa.

Losy austryackie w Berlinie. Po kilkutygodniowej przerwie notowano onegdaj losy państwowe z r. 1864 w Berlinie 529 marek, podczas gdy kurs z 3 sierpnia był jeszcze 541 marek. Losy kredytowe z r. 1858 notowane 21 sierpnia 475 marek, spadły 25 sierpnia na 446 marek.

Kolej południowa. Rokowania z rządem austryackim o konwersyę 3% priorytetów będą do połowy bieżącego miesiąca pomyślnie ukończone.

Bankructwo firmy budowlanej. Wielka firma budowlana Josef Wünsch w Wiedniu popadła w konkurs, ponieważ nie mogła dostać na swoje realności takich kredytów hipotecznych, jakie miała budowlane. Wskutek tego 18 domów, należących do tej firmy będą przymusowo sprzedane.

Monopol zapałkowy. Podobno oba rządy przygotowują projekt zaprowadzenia monopolu zapałkowego. Wskutek tego akcye fabryk zapałek „Solo“ nie notowane urzędowo na giełdzie podskoczyły w ostatnich dniach z 380 na 425 koron.

Zapotrzebowanie cementu dla galicyjskich kanałów. Według „N. F. P.“ na kanały galicyjskie potrzebne będzie 15.000 do 18.000 wagonów cementu. Zapotrzebowanie to wynosi tylko 1% rocznej produkcyi i rozdzieli się na 10 lat.

Drożyzna gotówki. Na jesień zapowiada się drożyzna pieniędzy. Bank austro-węgierski ma wedle nowego statutu kontyngent banknotów wolnych od podatku 600 milionów wobec dotychczasowych 400 milionów. Inaczej byłby zmuszony już teraz podwyższyć stopę, mimo podwyższonego kontyngentu. Z końcem miesiąca znajdowały się w obiegu banknoty opodatkowane, to znaczy ponad 600 milionów. Podwyższenie stopy nastąpi prawdopodobnie w październiku.

Cena nafty została podwyższoną na 32 koron, przy której to cenie jednak małe rafinerye jeszcze nie zarabiają. Najniższa cena była 18 koron. Kartel funkcyonuje już, mimo, że dotychczas niektóre rafinerye nie podpisały umowy kartelowej. Fabryki te jednak trzymają się również cen kartelowych.

Bilans półroczny węg. Banku kredytowego wykazuje czysty zysk 5¾ mil. koron wobec 4¼ mil. za rok poprzedni. Odliczając jednak odsetki od podwyższonego kapitału nadwyżka wynosi tylko ½ mil. koro n Bank uchwalił otworzyć kilka filij w Budapeszcie.

Kryzys budowlany w Niemczech. Niemieckie przedsiębiorstwa budowlane mnożą się olbrzymio, lecz jakościowo nie są równe. Charakterystycznem jest, iż izba handlowa berlińska naliczyła aż 868 firm, nie mających możności płacenia swoim robotnikom i dostawcom. Oto jakiś blacharz pisze w organie bankowym. „Dla towarzystwa „*Holz & Massivbaugesellschaft*“, kryłem dach na willi podmiejskiej, rachunek wyniósł 768 marek, lecz pieniędzy nie dostałem, ani ja, ani żaden z robotników, zajętych przy spekulacyjnej budowie Towarzystwa, które na pożyczonych terenach buduje bez pieniędzy“...I u nas tworzą się rozmaitego rodzaju towarzystwa budowlane, które walczą z niemożnością sfinansowania kapitałów, pomimo prospektów i poważnych nazwisk na prospektach podpisanych, chociaż nie należy wątpić, iż przyjęte zobowiązania będą wypełniane.

Kolej warszawsko-wiedeńska, której upaństwowienie przyjdzie w najbliższym czasie do skutku, wybudowana została przez rząd w r. 1848 i odstąpiona obecnemu towarzystwu prywatnemu w r. 1857 za roczną rentę 250.000 rubli aż do upływu koncesyi w r. 1932. Najlepiej prosperowała kolej w latach 1893—99 kiedy to dywidenda wynosiła 14—26½%, dziś chwieje się ona między 7¾ a 11¼%. Myśl upaństwowienia miała wyjść od pewnej poważnej grupy poselskiej w Dumie.

Pogłoski o upaństwowieniu kolei warszawsko-wiedeńskiej choć oficyalnie zaprzeczone w lipcu, utrzymują się w dalszym ciągu. Spowodowało to w ostatnich dniach masową sprzedaż akcyi tej kolei na giełdzie berlińskiej i znaczny spadek kursów.

Z przemysłu naftowego. W najbliż. tyg. rozpoczną się znowu pertraktacye rafineryi nafty celem ostatecznego doprowadzenia kartelu do skutku. Chodzi o porozumienie się z kilku dotąd nieprzejednanemi fabrykami i nie podpisanie kontraktów. Także i w produkcyi ropy zaczną się niebawem rokowania. — Między „Amalgalmated Pipelines“ a

krajowym Związkiem producentów ropy ma przyjść do pewnego porozumienia, którego najważniejsze punkta są już wykończone.

Rurociągi mają między innemi stać na usługach Związku i w oczekiwaniu tego zakupiły już stojący poza własnem konsorcyum rurociąg „Braganza“.

Dzisiejsza produkcya ropy w Tustanowicach i Borysławiu wynosi około 370 cystern dziennie, a cena około K 3·50. W okolicy Borysławia i Tustanowic robi się w kilku miejscach próbne wiercenia, które np. w Popielach doprowadziły już nawet w niewielkiej głębokości do pomyślnych rezultatów.

Firma L. i G. Kaden w Krakowie ma niebawem przemienić się w Towarzystwo akcyjne. Jak słychać zakupiła firma hotel Krakowski w Krakowie, a nadto przystąpiła z udziałem do fabryki farb ziemnych „Merkur“ w Krzeszowicach.

Kopalnie złota Troick Goldfields. Przed kilkoma miesiącami ajenci firm angielskich umieszczali wszędzie akcye angielskiego Towarzystwa kopalń syberyjskich „Trock Goldfields“ po 5 do 8 koron za akcyę. Przystępna cena tak spopularyzowała te walory, że nabywano je w wielu tysiącach sztuk wśród średnio i małozasobnej publiczności, której przepowiadano nadzwyczajne zarobki. Tymczasem akcye spadły w Londynie do 60 hal. z powodu pożaru jaki nawiedził zakłady Towarzystwa, wyrządzając mu olbrzymie szkody. Może ten incydent przypomni posiadaczom akcyi egzotycznych, iż tego rodzaju walorów, jako krańcowo ryzykownych, wystrzegać się trzeba.

Ziemniaki. Zanosi się na znaczne podrożenie ziemniaków z powodu trwającej posuchy. Podrożeniu ziemniaków sprzyja również okoliczność, iż dość wielkie transporty tego artykułu wywożone bywają corocznie za granicę kraju, a mianowicie do Czech, Moraw i na Śląsk. Dodać należy, iż tegoroczny zbiór ziemniaków nie zapowiada się dobrze z tego powodu, iż ziemniaki są przeważnie skarłowaciałe i jako takie ulegają szybkiemu zepsuciu.

Zbiór buraków cukrowych zapowiada się w bieżącym roku dość niekorzystnie. Wedle obliczenia znawców będzie zbiór w porównaniu do roku poprzedniego o 30 prc. do 40 prc. mniejszy. Natomiast jest spodziewana większa zawartość cukru w burakach, o ile pod jesień nie spadną obfite deszcze.

O fałszywą informacyę. Donieśliśmy już, iż austryackie Muzeum Handlowe opublikowało wiadomość o wrzekomej niewypłacalności jednej z firm towarowych warszawskich, i że na skutek reklamacyi poszkodowanego dopiero po 5 tygodniach wiadomość tę sprostowało. Po zasięgnięciu opinii jednego z pierwszych prawników wiedeńskich, kupiec tutejszy występuje z akcyą przeciwko Muzeum Handlu o 100.000 koron.

Odpowiedzi Redakcyi.

L. S. Laenderbank i Anglobank zakładają wspólnie pod firmą „Immobilarbank“ instytucyę, która wydawać będzie obligacye na zasadzie pożyczek, udzielanych rządowi na rozmaite budowle spłacalne w ratach rocznych. Kapitał akcyjny wynosić będzie 4 mil. koron.

Nowy bank przyczyni się do ożywienia ruchu budowlanego.

S. Z. Zły urodzaj buraków da się we znaki fabrykom cukru. Niektóre mniejsze fabryki z powodu małych zapasów buraków w ogóle nie rozpoczną produkcyi w roku bieżącym, a swoje buraki odstąpią większym fabrykom. Cena cukru codziennie idzie w górę.

Rokowania kolei południowej z rządem przerwane z powodu urlopów, za kilka dni znów zostaną podjęte i prawdopodobnie do połowy bieżącego miesiąca będą ukończone.

V. B. Koniec miesiąca był dla giełdy berlińskiej fatalny. Z powodu spadku kursów kilka firm zawiesiło wypłaty, między innymi senzal giełdowy, którego majątek oceniano niedawno na kilka milionów i kilka firm handlowych. Z tego powodu panuje na giełdzie wielka depresya.

U. F. O ile słychać zamierza największy bank paryski „Crédit Lyonnais“ otworzyć filię w Budapeszcie. Bank ten posiada filie na całym świecie.

Dzień dzisiejszy na giełdzie.

Depresya zagranicy dostała się i do Wiednia i zachodzi obawa, że wobec wielkich zaangażowań i przesady wiedeńskiej giełdy zarówno w kierunku zwyżkowym jak i zniżkowym, kursa znacznie spadną. Dzisiejsze poranne notowania są: akcye kredytowe 652·75, Staatsbahny 741·50, Lombardy 121·75, Alpiny 833, Rima 692·50 i Skoda 675·50. Główne walory spekulacyjne i walory przemysłowe spadły więc o kilka koron, a to bez żadnego powodu natury politycznej lub gospodarczej. Na giełdzie liczą się z tem, że stopa dyskontowa w Londynie zostanie podwyższoną w przyszłym tygodniu, poczem i w innych centrach handlowych stopa zostanie podwyższoną.

Grupy losowe na spłaty miesięczne:

Na **44 spłat** po **50 koron** miesięcznie:

1 los Zakł. kred. II. em. 3% Ciągnienie 5 września! **Główna wygrana 60.000 koron.**

1 los serbski 2% Ciągnienie 14 września! **Główna wygrana 80.000 franków.**

1 los Cisy (Theiss) 4% Ciągnienie 1 października! **Główna wygrana 180.000 koron.**

1 los turecki 400-frankowy Ciągnienie 1 października! **Główna wygrana 200.000 franków.**

1 los komunalne m. Wiednia Ciągnienie 2 listopada! **Główna wygrana 300.000 koron.**

1 los węg. premiowy na 100 kor. Ciągnienie 15 listopada! **Główna wygrana 150.000 koron.**

---

9 ciągnień rocznie, na **41 spłat** po **20 koron** miesięcznie:

1 los Zakładu kredytowego I em. 3%, 1 los węg. hipoteczny 4%, 1 los serbski 100-frankowy 2%.

Na **37 spłat** po **14 koron** miesięcznie:
(Główne wygrane **690.000** koron — rocznie 14 ciągnień)

1 los austryacki Czerw. Krzyża, 1 los włoski Czerw. Krzyża, 1 los Bazylika, 1 los turecki 400-fr.

Prawo gry po złożeniu 1-szej raty! poleca Prawo gry po złożeniu 1-szej raty!

Kantor wymiany „MERKURY“ Braci Eibenschütz, Kraków, Rynek gł. 5

Promesy losów kredyt. ziemsk. II. em.

(Bodencredit) po Kor. 6·—
Ciągnienie 5 września 1911.
Główna wygrana 60.000 koron.

Promesy losów Cisy (Theiss) po 8 kor.

Ciągnienie 2 października 1911
Główna wygrana 180.000 kor.
poleca
Kantor wymiany „Merkury“ Braci Eibenschütz, w Krakowie.

XXIX. Węgierska Loterya państw.

Ciągnienie 14 grudnia 1911

Główna wygrana 200.000 Koron

14885 wygranych = 475000 Koron

Cena losu 4 Kor.

2 losy tylko $7^1/_2$ koron, 5 losów tylko 18 koron
poleca
Kantor wymiany „Merkury“ Braci Eibenschütz w Krakowie.

Losy, papiery wartościowe i monety
kupujemy i sprzedajemy pod najkorzystniejszemi warunkami

Losy na spłaty miesięczne
taniej niż wszędzie!
Kantor wymiany „Merkury“ Braci Eibenschütz Kraków, Rynek gł. 5.

Losy koronowe.

Loterya Trafikantów

Główna wygrana **20.000 Koron.**
Ciągnienie 4 października 1911.

Loterya srebrnego Krzyża

Główna wygrana **100.000 Koron.**
Ciągnienie 2 grudnia 1911.

Loterya Karslbadzka

Główna wygrana **50.000 Koron.**
Ciągnienie 15 grudnia 1911.

Losy po **1 kor.**, 6 losów $5^1/_2$ kor., 11 losów tylko 10 kor.
poleca:
Kantor wymiany „Merkury“ Braci Ebenschütz w Krakowie.

Urzędowe kursa giełdy wiedeńskiej:

Wiedeń, dnia 1 września 1911.

	Dywid.	Płacą kor. hal.	Żądają kor. hal.
Renty (za 100 kor.).			
$4^{2}/_{10}$% renta wspólna koronowa		92 05	92 25
4% „ „ nieskonwertowana		95 80	96 —
4% „ austryacka złota 125 fr.		115 90	116 10
4% „ „ koronowa		92 05	92 25
$3^{1}/_{2}$% „ „ inwestycyjna		80 30	80 50
4% „ węgierska koronowa		91 —	91 20
$3^{1}/_{2}$% „ „ inwestycyjna		80 10	80 30
4% „ „ złota 125 fr.		111 45	111 65
Obligacye (za 100 kor.).			
4% gal. pożyczka krajowa z r. 1893		92 40	93 40
4% „ obligacye propinacyjne		97 80	98 80
5% obligacye propinac. bukowińskie		102 —	103 —
4% pożyczka m. Krakowa		89 75	90 75
4% pożyczka m. Lwowa z r. 1896		88 75	89 75
4% pożyczka m. Lwowa z r. 1900		91 90	92 90
4% węg. obligacye indemnizacyjne		91 60	92 60
$4^{1}/_{2}$% Bułgarska pożyczka		91 45	92 45
5% renta rosyjska 1906 r.		103 25	103 75
Listy zastawne i obligacye komunalne.			
$4^{1}/_{2}$% listy z. agr. B. hip. we Lwowie		98 35	99 35
$4^{1}/_{2}$% listy zast. gał. Banku kred.		98 85	99 35
4% listy zast. austr. pow. Zakł. kred. ziem.		93 —	94 —
5% listy zast. gal. Banku hipot. prem.		110 —	111 —
$4^{1}/_{2}$% „ „ „ „ „		98 90	99 90
4% „ „ „ „ „ koron.		92 80	93 80
4% listy zast. gal. Tow. kred. z. nieokr.		96 70	97 70
4% listy zast. gal. Tow. kred. z. 41 let.		97 —	97 50
4% listy zast. gal. Tow. kred. z. koron.		91 45	92 45
$4^{1}/_{2}$% listy zast. gal. Banku krajow.		99 —	100 —
4% „ „ „ „ „ $57^{1}/_{2}$ l.		92 05	93 —
$4^{1}/_{2}$% obl. kom. gal. Banku kraj. III em.		98 75	99 75
4% obl. kom. Banku kraj. IV. em.		90 60	91 60
4% oblig. kolejowe gal. Banku kraj.		90 75	91 75
4% listy zast. Banku krajowego bukow.		93 50	94 50
4% listy zast. Peszt. węg. Banku komerc.		91 75	92 75
$4^{1}/_{2}$% oblig. komun. Peszt. węg. Banku komerc. 10% prem.		101 45	102 45
4% obl. kom. Peszt. węg. B. kom 5% prem.		93 —	94 —
4% list. zast. austr. węg. Banku		96 15	97 15
$3^{1}/_{2}$% listy zast. węg. inst. kred. ziemsk.		81 70	82 70
Priorytety (za 100 kor.).			
4% kolei Lwowsko-Czerniow. 10% pod.		86 40	87 40
3% prior. kol. Dux Bodenbach		74 90	75 90
3% „ „ połud. za 500 frank.		274 —	275 30
4% obl. węg. kolei lok. 5% prem.		91 75	92 75
Akcye banków (za sztukę)			
Banku Anglo austr. 240 kor.	18·—	327 95	328 95
Zakł. kred. d. hand. i przem. 320 k.	32·—	652 75	653 75
Węg. banku kredyt. 400 kor.	42·—	848 25	849 25
Gal. banku hipotecznego 400 kor.	36·—	690 —	690 50
„ „ dla hand. i przem. 400 k	24·—	450 —	453 —
banku dla kraj. koronnych 400 k.	28·—	551 80	552 80
„ Austro-węg. 1200 kor.	90 30	1975 —	1985 —
„ Związk. (Unionb.) 400 kor.	32·—	625 60	626 60
Bankvereinu 400 kor.	30·—	547 —	548 —
Dolno austr. tow. eskont. 400 kor.	38·—	785 —	787 —
Zivnostenska banka 200 kor.	14·—	280 50	281 50
Akcye przedsiębior. transport.			
Kolei półn.-ces. Ferd. 2100 kor.	$272^{1}/_{2}$	5095 —	5110 —
„ Lwów-Czern.-Jassy 400 kor.	$27^{1}/_{2}$	556 —	560 —
„ państwowej 400 kor.	33·—	741 75	742 75
„ południowej 400 kor.	0·—	120 80	121 80
Żeglugi par. na Dunaju 1050 kor	42·—	1162 —	1175 —
Lloydu 400 kor.	18·—	573 —	576 —
Adria 200 kor.	12·—	534 —	532 —
Genusscheine akcyj Staatsbahnu	8·—	251 —	253 —
Akcye przedsiębiorstw przemysł.			
Austr. Tow. górn. Alpine 200 k.	38 —	834 —	835 —
Praskiego Tow. żel. przem. 400 k.	130—	2763 —	2773 —
Schodnica 500 kor.	0·—	494 —	495 50
Węg. tow. elektrycznego 200 kor.	22·—	498 —	500 —
Rima Muranyi 200 kor.	32·—	693 —	694 —
Gal. Karpackie naftowe 400 kor.	0·—	786 —	796 —
Elbemühl, fabr. papieru 200 kor.	10·—	246 —	250 —
Wied. cegielni . . . 200 kor.	12 —	277 —	279 20
Austr. fabryki broni 200 kor.	30·—	757 50	760 —
Gal. fabr. maszyn w Sanoku 500 K	35·—	523 —	527 —
Gal. tow. naftowe „Galicya“ 200 K	16·—	394 —	396 20
Poldihütte . . . 400 kor.	24·—	620 —	621 —
Westböhmische Bergbau 200 „	20 —	690 —	694 —
Gal. tow. górn. w Szerszy 200 „	10·—	286 —	290 —

Waluty.	płacą kor. h.	żądają kor. h.
Dukat cesarski	11 37	11 40
20-frankówka	19 04	19 08
Niemieckie banknoty za 100 marek	117 $42^{1}/_{2}$	117 $62^{1}/_{2}$
Włoskie banknoty za 100 lirów	94 60	94 80
10 funtów sterlingów	240 45	240 $72^{1}/_{2}$
Ruble (za 100 rs.)	254 —	255 —

LOSY

Losy.	nom. wart.	płacą	żądają
5% państw. z r. 1860	koron 1000	1605 —	1665 —
5% „ „ 1860	„ 200	417 50	429 —
bezproc. „ „ 1864	„ 200	597 —	609 —
bezproc. „ „ 1864	„ 100	300 —	306 —
węgier. premiowe z r. 1880	„ 200	432 —	444 —
węgier. premiowe z r. 1870	„ 100	216 —	222 —
4% regulacyi Cisy (Theiss)	„ 200	310 50	322 50
5% „ Dunaju	złr. 100	308 50	314 50
miasta Wiednia kom. z 1874	„ „	507 —	519 —
2% serbskie	fr. 100	125 50	131 50
serbskie 10-frankowe	„ 10	33 50	36 50
tureckie	„ 400	249 |	252 —
3% austr. Zakł. kr. ziem. I em.	złr. 100	296 —	302 —
3% „ „ „ II. em.	100	278 75	284 75
4% węg. Banku hipotecznego	100	248 —	254 —
węgierskie Bazylika (Dombau)	złr. 5	36 —	40 —
kredytowe z r. 1858	„ 100	500 —	512 —
Klary	„ 40	160 —	190 —
m. Krakowa	„ 20	100 —	110 —
m. Lublany	„ 20	86 —	92 —
Palffy	„ 40	170 —	210 —
austr. czerwonego krzyża	„ 10	69 75	75 75
węg. czerwonego krzyża	„ 5	47 50	53 50
włoskie „ „	fr. 25	60 —	64 —
węgierskie Josziv.	złr. 2	17 50	19 50
Rudolfa	„ 10	77 —	83 —
Salma	„ 40	245 —	275 —
Kwity premiowe.			
3% aust. Zakł. kred. ziem. I. Emis.		66 50	72 50
3% austr. Zakł kred. ziem. II. Emis.		121 50	131 50
4% węgier. banku hipotecznego		50 —	56 —

Kupony premiowe (*Prämienscheine*)

Kupony		płacą	żądają
	losów Bazylika	12 50	15 —
	„ austr. czerwonego Krzyża	20 —	24 —
	„ węg. „ „	13 50	15 50
	„ włoskich „ „	21 —	23 50
	losów serbskich tytoniowych	11 50	13 50

Kursa warszawskie.

	Rubli	
$4^{1}/_{2}$% listy zastawne ziemskie	90 70	91 70
4% listy zastawne ziemskie	86 —	87 —
$4^{1}/_{2}$% listy zastawne m. Warszawy	90 —	91 —
5% listy zast. m. Warszawy	94 50	95 50
Losy rosyjskie I. em. z r. 1864	464 —	474 —
Losy rosyjskie II. em. z r. 1866	354 50	364 50
4% renta	93 10	94 10
$4^{1}/_{2}$% listy Wileńskie	87 50	89 80
$4^{1}/_{2}$% listy Łódzkie	85 50	86 50
5% listy Łódzkie	92 —	93 —
$4^{1}/_{2}$% Obl. m. Warszawy	89 —	90 —

Właściciele i wydawcy: Bracia Eibenschütz. Odpowiedzialny redaktor: Wilhelm Eibenschütz
Z Drukarni Narodowej (N. Telz) w Krakowie Gołębia 4. — Telefon 404.